

N:o 1.

Af herr von Baumgarten, angående skrifvelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om inköp för statens räkning af Karlskrona—Vexjö och Vexjö—Alfvestads-jernvägar.

Ehuru underteknad icke kan dela flertalets af 1886 års ekonomiska komités yttrande, »att enskilda jernvägar, som hafva mer än rent lokal betydelse, böra af staten förvärfvas, när sådant kan ske till antagligt pris och när förvärfvandet i öfrigt är för samhället förmånligt», samt »att åtgärder för detta ändamål böra så fort ske kan vidtagas», — så finnes det likväl en och annan enskild jernväg, som staten bör inköpa inom landet, hvilket ock Riksdagen erkänt, i det att nödigt anslag beviljats för inköp t. ex. af ett par norrländska bibanor. (Hudiksvalls och Sundsvalls—Torpshammars).

Viktigast bland alla enskilda jernbanor måste för staten helt naturligt sådana banor anses, hvilka från statens stambanor leda till strategiskt omistliga eller välbelägna orter, hvaribland främst Karlskrona—Vexjö-jernbanan bör framhållas, jemte denna banas fortsättning från Vexjö till Alfvestad. Om nämnda enskilda jernbanas betydelse både för anfall och försvar kan endast en mening göras gällande: banan är för närvarande helt enkelt omistlig för staten. Också ligger ett sådant erkännande uttaladt i det stora statsunderstöd, som af det allmänna lemnades det bolag, hvilket byggt Karlskrona—Vexjö jernväg, eller ej

mindre än 1 million kronor, hvartill kommer $\frac{1}{2}$ million lemnad bolaget af Karlskrona stad, i det att hvarken staten eller Karlskrona stad gjort anspråk på återbetalningsskyldighet från bolaget.

Det sistnämnda har endast förbundit sig bland annat till att, med godkännande af Kongl. Maj:ts skrifvelse af den 1 oktober 1886, på i nämnda skrifvelse fastställda vilkor försälja banan med all dess materiel och egendom till staten, samt uttalat sin önskan, att denna försäljning måtte ske snarast möjligt och det före utgången af år 1890.

I sammanhang med inköp af Karlskrona—Vexjö-jernbanan för statens räkning torde det blifva alldeles nödvändigt, att staten förvärfvar sig eganderätten äfven till nyssnämnda banas enda fortsättning till södra stambanan, jag menar Vexjö—Alfvestad-jernbanan.

Denna bana använder delvis statens materiel på mycket billiga vilkor för sin trafik.

Som detta förhållande, mig veterligt, torde stå temligen ensamt inom vår svenska jernvägstrafiks område och endast kunna förklaras af den stora betydelse, som staten anser denna lilla banbit ega för landförbindelsen med vår dyrbaraste flottstation, så synas mig endast två alternativ böra af staten vidtagas för att vinna ändring i detta egendomliga, att ej säga något oegentliga förhållande. Det ena vore helt enkelt, att staten återtog sitt medgifvande för Vexjö—Alfvestad-banan att såsom hittills begagna statsmateriel.

Det andra, förr eller senare alldeles nödvändiga, synes mig vara, att staten inköpte äfven banbiten Vexjö—Alfvestad samtidigt med förvärfvandet af Karlskrona—Vexjö-banan såsom stategens egendom.

Att detta förvärf för staten ej kommer att blifva någon dålig affär, torde framgå af det faktum, att Karlskrona—Vexjö-banans nettobehållna inkomst, hvaraf utdelning vissa år skett från 3—5 % och Vexjö—Alfvestad stundom ända till 8—10 %, ja ännu mer.

Staten utgör kanske den flitigaste trafikant å nämnda banor genom de betydande truppförsändelser jemte krigsmateriel, som årligen till och från garnisonsorterna gå öfver de nämnda jernvägarna.

Detta förhållande torde vara ännu ett viktigt skäl för staten att begagna sig med snaraste af sin rätt att inköpa meranämnda banor.

Med anledning häraf får jag vördsamt föreslå, det behagade Riksdagen i underdånig skrifvelse till Konungen anhålla,

det Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke det vore med statens välförstådda intresse förenligt, om de nyssnämnda jernbanorna

Karlskrona—Vexjö—Alfvestad med första möjliga inlöstes af staten, samt att Kongl. Maj:t bebagade för nyssnämnda ändamål gå i författning om denna frågas närmare, skyndsamma utredning och derefter inkomma med proposition derom till Riksdagen.

Om remiss till vederbörligt utskott af denna min vördsamma motion anhåller

Carl von Baumgarten.

N:o 2.

Af herr von Baumgarten, angående meddelande af föreskrifter om skyldighet för vissa näringsidkare att styrka sig ega nödig kunskap i bokföring.

Såsom känt är, åligger det, med vissa undantag, en hvar, som, i den ordning särskilda författningar innehålla, i stad eller på landsbygden till sitt yrke gjort att i gross- eller i minut-handel såsom näring idka, likasom den, hvilken gjort till sitt yrke att till försäljning tillverka eller bearbeta varor, att föra ordentliga handelsböcker så som i kongl. förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 maj 1855 stadgas. Skulle en sådan skyldighet uraktlåtas, är den försumlige, om han kommer i konkurstillstånd, ovilkorligen förfallen till fängelsestraff. Enligt kongl. förordningen af den 18 juni 1864, hvarigenom näringsfriheten utvidgades, har emellertid rätt till handelsrörelses idkande i berörda omfattning medgifvits, utan att något stadgande dervid lemnats, att den, hvilken önskade idka handel eller annan rörelse, hvaröfver bok författningsenligt skall hållas, behöfver visa sig innehafva någon kunskap i bokföring.